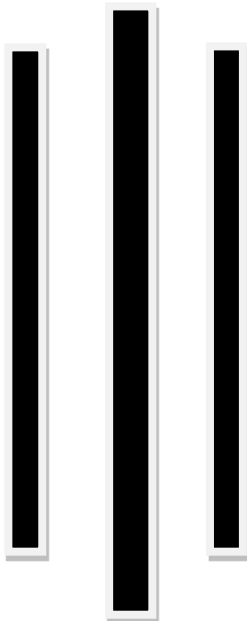

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य

ताराखोला गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
अर्गल, बागलुङ

ताराखोला गाउँपालिका

आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट वक्तव्य

सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभामा उपस्थित सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरू, प्रमुख अतिथि, आमन्त्रित समाजसेवी, बुद्धिजीवी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, शिक्षक, पत्रकार, सुरक्षा निकायका प्रमुख लगायत उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरू,

विभिन्न कालखण्डहरूमा भएका जनआन्दोलन तथा जनयुद्धद्वारा स्थापित संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना भएपछि जारी भएको जनताको इच्छा र अपेक्षा अनुसारको संविधानमा जनताले नै रोजेका जनप्रतिनिधिहरूद्वारा आफ्नै घर आगनमा छिटो, छरितो, गुणस्तरीय र प्रभावकारी रूपमा सार्वजनिक सेवा प्राप्त गर्ने संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको प्राप्तिका लागि त्याग र तपस्या सहित आफ्नो ज्यानको बलिदानी दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति उच्च सम्मान सहित हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । यस बजेट तथा कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध प्राकृतिक स्रोतहरूको समुचित प्रयोग गरी रोजगारी सिर्जना मार्फत गरीबी निवारण गरी आर्थिक, सामाजिक र भौतिक रूपमा समृद्ध ताराखोलाको निर्माण गर्नु नै हाम्रो प्रमुख उद्देश्य हो । जटिल भौगोलिक संरचनाका बीचमा भइरहेका पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरूको कारणले वर्षातको समयमा हुने बाढी पहिरो जस्ता प्राकृतिक प्रकोपहरूको सिर्जना भई सार्वजनिक पूर्वाधार क्षेत्रमा गरीएको लगानीको समुचित प्रतिफल प्राप्त हुन नसक्नु, अव्यवस्थित बसाइसराइका कारण सार्वजनिक क्षेत्रमा गरीएको लगानी को लाभ लिने जनसंख्या घट्दै जानु, दक्ष र सीपयुक्त जनशक्तिलाई पालिका क्षेत्रमा रोजगारी उपलब्ध गराउन नसकिनु जस्ता चुनौतीहरू हाम्रा सामु रहेका छन् । यद्यपि कृषि र पशु पालनलाई व्यवसायिक बनाई, पर्यटन पूर्वाधारको निर्माण गरी, प्राकृतिक स्रोतहरूको समुचित उपयोग गर्दै रोजगारी सृजना गरी गरीबी निवारण तर्फ जोड दिई “कृषि, पर्यटन, वन, उद्योग र रोजगारीको सबल पूर्वाधार, गुणस्तरीय स्वास्थ्य र शिक्षा सहितको आत्म निर्भर र समृद्ध ताराखोलाको कार्यभार” भन्ने दीर्घकालीन सोचलाई पुष्ट्याई गर्नेतर्फ बजेटलाई केन्द्रित गरेको छु ।

सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष एवं सदस्यज्यूहरू,

चालु आ.व. को बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा हालसम्म निम्न बमोजिम वित्तीय प्रगति हासिल गरेको कुरा राख्न चाहन्छु ।

- चालु आर्थिक वर्षमा कुल आय रु ३६ करोड ६७ लाख ९३ हजार विनियोजन गरीएको थियो । जसमा पुँजीगत खर्च रु १४ करोड ७८ लाख ९३ हजार र चालु खर्च सशर्त अनुदान सहित रु २१ करोड ८९

लाख रहेको थियो भने हालसम्म जम्मा २४ करोड १५ लाख ८३ हजार (६५.८६ प्रतिशत) वित्तीय प्रगति भएको छ ।

- चालु आ.व.मा रू ६६ लाख राजश्व संकलन गर्ने अनुमान गरीएकोमा हाल सम्म रू ५५,७८,९०२.०९।- राजश्व संकलन भएको छ ।

सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेटको प्रमुख उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. गाउँपालिकाको गौरवका तथा प्रतिफल दिने आयोजनाहरूमा बजेटलाई प्राथमिकिकरण गर्ने ।
२. “अध्यक्ष नवप्रवर्तन साझेदारी कार्यक्रम” मार्फत कृषि, पशु, उद्यमशीलता, सहकारी, रोजगार र पर्यटनलाई विकासको मुख्य केन्द्रमा राख्ने ।
३. शैक्षिक सुधारको लागि प्रयोगात्मक सिकाई तथा अतिरिक्त सिकाई सहित सिकाई उपलब्धि अभिवृद्धि गर्ने ।
४. उत्पादन र बजारीकरणमा अनुदान कार्यक्रम संचालन गरी सहकारी मार्फत स्थानीय उत्पादनको निर्यात प्रवर्द्धन गर्दै बजार अनुगमनलाई थप व्यवस्थित गर्ने ।
५. खेलकुद विकासको लागि खेल महोत्सव संचालन गर्ने ।
६. सामाजिक न्याय र समावेशीकरणको लागि जातीय, क्षेत्रीय, लैङ्गिक, भाषिक, सांस्कृतिक लगायत सबै खाले विभेदको अन्त्यका लागि विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
७. समुदाय तथा टोलविकास संस्था परिचालन गरी स्वच्छ पिउने पानी र सरसफाईको सुनिश्चितता गर्ने ।
८. सबै उमेरसमूहका नागरीकलाई निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउन सेवामा सुदृढिकरण गर्ने ।
९. शहिद, वेपत्ता, घाईते, अपाङ्गलाई विशेष कार्यक्रम मार्फत सम्बोधन गर्ने ।
१०. जनधनको सुरक्षाको लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरणमा विशेष जोड दिने ।
११. सेवा क्षेत्रमा संचार, सूचना तथा प्रविधिको अधिकतम उपयोग गर्दै सरकारको कार्यशैलिमा पारदर्शिता कायम गर्ने ।

अब म आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा उल्लेखित उद्देश्य परिपूर्ति गर्न बजेटका प्रमुख प्राथमिकताहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

१. कृषि, पशुपालन, सहकारी, उद्यमशीलता र पर्यटन मार्फत आर्थिक विकास,
२. स्थानीय श्रमशक्तिको उपयोग, रोजगारी, नवप्रवर्तन साझेदारी, उत्पादन र बजारीकरणमा अनुदान,
३. सामाजिक विकास, स्थानीय कला संस्कृतिको संरक्षण र प्रवर्द्धन,
४. पालिका स्तरका गौरवका आयोजनाको रूपमा सडक, खानेपानी, भवन तथा अन्य पूर्वाधार निर्माण,
५. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन,
६. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास,

सम्मानित सभाका सभाध्यक्षज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको कुल बजेट तथा क्षेत्रगत विनियोजन प्रस्तुत गर्न चाहन्छु,

➤ आगामी आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट सशर्त अनुदान रू १६ करोड ३८ लाख ५४ हजार, वित्तीय समानीकरण अनुदान रू ७ करोड २३ लाख, समपुरक अनुदान रू १ करोड ५० लाख, र राजश्व बाँडफाँडबाट रू ७ करोड प्राप्त हुने अनुमान रहेको छ ।

➤ त्यसै गरी गण्डकी प्रदेश सरकारबाट समानिकरण अनुदान रू ७९ लाख ४५ हजार, राजश्व बाँडफाँडबाट रू ४५ लाख ३७ हजार, समपुरक अनुदान रू ६० लाख, विशेष अनुदान रू. ४० लाख प्राप्त हुने अनुमान गरीएको छ भने यस आर्थिक वर्षमा रू २ करोड ५० लाख मौज्जात रहने अनुमान रहेको छ ।

➤ आन्तरिक आयलाई आगामी आर्थिक वर्षमा थप व्यवस्थित गरी कर र राजश्वको दायरा बृद्धि गर्ने योजना अनुसार आगामी आर्थिक वर्षमा आन्तरिक आम्दानी रू ६६ लाख हुने अनुमान रहेको छ ।

➤ उल्लेखित अनुमानको आधारमा आगामी आर्थिक वर्षमा घाटा बजेट सहित चालुतर्फ रू. २२ करोड ८८ लाख ५४ हजार (५५.१%) र पूँजीगततर्फ रू. १७ करोड ८७ लाख (४५.९%) गरी कुल आय रू ४० करोड ७५ लाख ५४ हजार हुने अनुमान रहेको छ ।

समग्रमा, आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा भन्दा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को बजेट अनुमानमा चालुतर्फ रू. ८४ लाख र पूँजीगततर्फ रू. ३ करोड २३ लाख ७१ हजार बृद्धि हुनेछ । यसै सन्दर्भमा बजेट कार्यान्वयनमा कार्यकुशलता रहेको खण्डमा आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ मा पूँजीगत खर्च बृद्धि भई गाउँपालिकाको विकासमा थप टेवा पुग्ने विश्वास लिएको छु ।

सम्मनित सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

अब म आगामी आर्थिक वर्षमा गाउँपालिकाले कार्यान्वयन गर्ने प्रमुख कार्यक्रम तथा क्षेत्रगत व्यय अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु,

१. आर्थिक विकास तर्फ

➤ गाउँपालिकाले आगामी आर्थिक वर्षमा आन्तरिक उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धिको लागि स्थानीय उत्पादन (आलु, भाँगो, किवि, बाखा, कुखुरा, बंगुर, माछा, वन्यजन्तु पालन, लोक्ता, गाँजा, घरेलु मदिरा ब्राण्डिङ्ग आदि) पर्यटन क्षेत्र तथा जैविक विविधता लगायतका प्राकृतिक स्रोतहरूको संरक्षण गर्दै उच्च उपयोग गरीनेछ । जसमा स्थानीय उत्पादन र बजारीकरणमा अनुदान कार्यक्रमको लागि रू. २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

➤ उत्पादन प्रवर्द्धनको लागि कृषक र कृषि समुहमार्फत विभिन्न विउ, रैथाने बालि र यन्त्रिकरणको लागि विभिन्न कार्यक्रम का लागि रू. ३० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- सबै वडामा पशुसेवा प्राविधिकको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिदै पशु-पंक्षी तथा मत्स्य औषधी निःशुल्क वितरणको लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- पशु विकास कार्यक्रम अन्तर्गत कुखुरा, बंगुर, बाखा, पाडापाडि, ह्याचरि प्रविधि, घाँसपात, डोर टु डोर सेवा सहित प्रयोगशाला लगायतका सेवा तथा कार्यक्रममा रु. ५४ लाख बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
- लघुउद्यम विकास कार्यक्रम मार्फत स्थानीय उत्पादनको साना तथा घरेलु उद्योग स्थापना गरी आर्थिक उपार्जनमा बृद्धि गरीनेछ, जसका लागी रु २९ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- गाउँपालिकामा पर्यटन विकासको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।

समग्रमा, आर्थिक विकास तर्फ सशर्त अनुदान सहित **कुल रु. ४ करोड १५ लाख ४७ हजार बजेटको** व्यवस्था मिलाएको छु ।

२. सामाजिक विकास

- शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत अतिरिक्त र प्रयोगात्मक सिकाईको लागि रु. १५ लाख बजेट सहित थप कार्यक्रममा रु. ४० लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- विद्यालय क्षेत्र सुधार योजना अन्तर्गत रु. २ करोड १७ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ता, विद्यालय करार कर्मचारी र कार्यालय सहयोगीहरूको थप पारिश्रमिकका लागी रु ३९ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिकामा निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा, नेपाल सरकारले तोके अनुसारका औषधी वितरण र एम्बुलेन्स सेवालार्ई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु । जोखिमपूर्ण रोगको उपचार र पहिचानमा खटिने स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई जोखिम भत्ताको व्यवस्था गरेको छु ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंम सेविकाहरूलाई मोवाइल रिचार्ज खर्च, जीवन बीमा तथा मासिक बैठक भत्ता लगायत अन्य सुविधाहरूको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- स्वास्थ्य सुधारको लागि विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. ३४ लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- स्थानीय श्रमशक्तिलाई विकासको हरेक क्षेत्रमा परिचालनको लागि रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका स्तरीय खेलकुद विकासको लागि ताराखोला बहुउद्देश्यीय कभर्ड हल निर्माणको लागि रु. १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- गाउँपालिका भित्र रहेका युवाहरूलाई रोजगारमा आबद्ध गराउन अध्यक्ष रोजगार कार्यक्रमको लागि रु ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

- उत्पादन र व्यवसायका नयाँ क्षेत्रको विकासका लागि अध्यक्ष नवप्रवर्तन साझेदारी कार्यक्रम अन्तर्गत रु. ४० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- महिला सशक्तिकरण कार्यक्रम, जेष्ठ नागरीक सम्मान, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु का लागि विशेष कार्यक्रम साथै बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धनको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रम संचालनको लागि रु. २२ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- स्थानीय संचार माध्यम र टि.भि. च्यानल व्यवस्थापनको लागि रु. ९ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

समग्रमा, सामाजिक विकास तर्फ सशर्त अनुदान सहित रु. १५ करोड ८७ लाख ५४ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

३. पूर्वाधार विकास

- दलामचौर मोटरेबल पुल निर्माणको लागि रु. १ करोड ५० लाख, वडा कार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माणको लागि प्रदेश सरकारको साझेदारी रहने गरी समेत रु.१ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- मुख्य सडक शहिद मार्ग लगायत गाउँपालिकाको अन्य गौरबका आयोजना साथै प्रतिफल प्राप्त हुने आयोजनाहरुमा रु. ३ करोड ७० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

समग्रमा पूर्वाधार विकास तर्फ कुल रु.११ करोड ७८ लाख ७० हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

४. वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

- बाह्र महिना सडक संचालन तथा मर्मतको लागि रु. ५० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- विपद व्यवस्थापन कोषको लागि रु. २५ लाख सहित वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ कुल बजेट रु ७५ लाख हजार बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

५. सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकास

- टोल विकास संस्थाहरुलाई परिचालनको लागि रु. ३ लाख बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- संघ, प्रदेश र अन्तर स्थानीय तहका योजना साझेदारी कार्यको लागि आवश्यक रकम विनियोजन गरेको छु ।
- स्थानीय श्रमको सम्मान तथा व्यवस्थापनको लागि रु. १५ लाख र उत्कृष्ट कार्य सम्मान कार्यक्रम लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
- पर्यटन विकासको लागि गाउँपालिकामा होमस्टे सुधार तथा पाहुना घर व्यवस्थापन गर्न रु. २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

➤ जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको अध्ययन तालिम तथा गाउँपालिका कार्यालयहरूमा फर्निचर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।

समग्रमा, सुशासन तथा संस्थागत क्षमता विकासको लागि रु. १ करोड १७ लाख ८३ हजार बजेट विनियोजन गरेको छु । गाउँपालिकाको प्रशासनिक खर्चको लागि रु ६ करोड ५० लाख रकम विनियोजन विनियोजन गरेको छु ।

सम्मानित सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

आगामी आर्थिक वर्षमा उल्लेखित वजेटको कार्यान्वयनबाट आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, सांस्कृतिक, सुशासन लगायतका क्षेत्रहरूमा उल्लेखनीय रूपमा प्रगती हुने अपेक्षा गरेको छु । विनियोजन विधेयक र आर्थिक विधेयकको मस्यौदा छलफलको लागि सम्मानित सभामा यसै साथ संलग्न गरेको छु । धन्यवाद !

मिति: २०८१ असार ७ गते शुक्रबार रोज ६ शुभम !!

धन्यवाद !

भिम बहादुर रोका

उपाध्यक्ष

ताराखोला गाउँपालिका